

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40). Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Literatura

Bém, M. a kol. 2001: *Archeologické zrcadlení*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc.

Fojtík, P. 2014: Pravěké a raně historické osídlení katastru obce Držovice, okr. Prostějov. *Střední Morava* 38, 43–74.

Resumé

Držovice na Moravě (Bez. Prostějov), „Díly od-vrahoviční“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungs-grabung.

Obr. 1. Držovice na Moravě. Jáma ze starší doby bronzové.

Abb. 1. Držovice na Moravě. Grube aus der älteren Bronzezeit.

DUBICKO (OKR. ŠUMPERK)

„Za kostelem“/ulice Na Tvrzi. Pozdní doba bronzová. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V srpnu a září roku 2014 byl proveden záchraný archeologický výzkum na ploše výstavby řadových rodinných domů v lokalitě Dubicko – Na Tvrzi. Zkoumaná lokalita se nachází na okraji intravilánu obce, v trati Za kostelem, cca 150 m jihovýchodně od kostela Povýšení sv. Kříže, na mírném jihozápadním svahu nad drobnou místní vodotečí, v nadmořské výšce 290–292 m. Místo nálezů archeologických objektů je na mapě ZM ČR 1:10 000, listu 14-43-10 identifikováno těmito koordinátami: 165:178 a 266:175 (měřeno v mm od ZSČ:JSČ).

Stavba řadových rodinných domů se nacházela v ulici Na Tvrzi, kde bylo v letech 2010 – 2012 také v souvislosti s výstavbou prozkoumáno množ-

ství objektů z období popelnicových polí (Halama 2012; Halama 2013). V druhé polovině roku 2014 zde bylo odkryto dalších několik stovek objektů při prodloužení stávající komunikace východním a severním směrem. Výzkum prováděli kolegové z Vlastivědného muzea v Šumperku a firmy Archaia Olomouc, o. p. s.

Na ploše stavby řadových rodinných domů bylo odkryto celkem 5 archeologických objektů datovaných do pozdní doby bronzové, do kultury slezskoplatěnické. Objekty byly zkoumány pouze v řezu, v základových pasech budoucích rodinných domů. Sídlištní objekty reprezentují jednoduché sídlištní jámy (obj. č. 1, 3 a 5) a menší jamky (obj. č. 4). Objekt č. 2 je pravděpodobně relikv většího hliníku. Nejpočetnějším archeologickým nálezem na zkoumané lokalitě byly zlomky keramiky, v malé míře zde byly zastoupeny i zlomky zvířecích kostí a mazanice.

Vendula Vránová

Literatura

Halama, J. 2012: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 53(1), 128, 162–163.

Halama, J. 2012: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 53(2), 142.

Halama, J. 2013: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 54(1), 179.

Resumé

Dubicko (Šumperk District), „Za kostelem“/Na Tvrzi Str. Final Bronze Age. Silesian-Platěnice Culture. Settlement. Rescue excavation.

During a rescue archaeological research in Dubicko five settlement features were excavated. The features are dated back to the Silesian-Platěnice Culture.

DUBICKO (OKR. ŠUMPERK)

„Za kostelem“, parc č. 364/3. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum Šumperk, přír. č. 11/2014.

Jedná se o polykulturní sídlištní lokalitu (zapsanou v SAS pod č. 14-43-10/1), známou již od 20. let 20. století; doloženy jsou nálezy z období mladého paleolitu, neolitu, kultury lužických popelnicových polí a středověku. Naleziště se nachází na polích na jihovýchodním okraji obce, které zde mají mírný zhruba jihozápadní sklon nad drobnou místní vodotečí. Koordináty: ZM 1:10000 14-43-10, 270:172, 280:175, 278:186.

Vlastivědné muzeum Šumperk na lokalitě postupně v letech 2010, 2011 a 2013 realizovalo plošné záchranné archeologické výzkumy, vyvolané stavbou nové ulice a 5 rodinných domů (stavební obvod Na Tvrzi; Halama 2012; Halama 2014).

Ve 2. polovině roku 2014 byl proveden výzkum v trase navazujících dalších budoucích komunikací (stavební obvod Na Tvrzi II), které byly naplánovány výše ve svahu. Vzhledem k většímu rozsahu skrývky provedlo Vlastivědné muzeum Šumperk výzkum pouze v jeho západní části, zatímco východní části plochy se ujala Archaia Olomouc, o. p. s. Dle hustoty objektů je zřejmé, že až v tomto roce stavební práce zachytily jádro polykulturního sídliště.

Na úseku zkoumaném Vlastivědným muzeem Šumperk se nacházelo celkem 128 zahloubených objektů (č. 193–320 – kontinuální číslování od zahájení výzkumů na lokalitě v r. 2010) – většina patří kultuře lužických popelnicových polí, ovšem několik objektů spadá do kultury s lineární keramikou (viz oddíl Neolit v tomto svazku). Z různých sídlištních jam lze typově určit jámy zásobního charakteru, kúlové jamky, hliníky (objekt č. 217 a 218), pec (obj. č. 206) a zajímavý výrobní objekt s přepálenou až zestruskovatělou keramikou, struskou, kousky rudy (?) a uhlíky (č. 236). Zajímavá byla zásobní jáma č. 204, v jejíž svrchní části byl sklad několika desítek surovinově různých větších kamenů a 2 zlomené zrnětky. Vyzvednuto bylo množství keramického materiálu (v několika případech větší torza), mazanice, dále několik zrnětek, štípaná industrie a kovové artefakty (fragments bronzových předmětů – zejména jehlic – a měděné/bronzové slitky, pocházely jak z výplní objektů, tak z detektorové prospekce orniční vrstvy). V několika objektech se zachovaly zvířecí kosti, zuby a také archeobotanický materiál – uhlíky a rostlinné makrozbytky.

Jakub Halama

Literatura

Halama, J. 2012: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 53(1), 162–163.

Halama, J. 2014: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 55(1), 196.

Resumé

Dubicko (Bez. Šumperk), „Za kostelem“, Parz. Nr. 364/3. Spätbronzezeit – Lausitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung. Einlagerung der Funden: Heimatkundenmuseum im Šumperk, Zuwachs. Nr. 11/2014.

DYJE (OKR. ZNOJMŮ)

„Sad u nádraží“. ÚK, VS, SDM. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o.

Na konci února roku 2014 začal v poloze „Sad u nádraží“ v k. ú. Dyje poměrně rozsáhlý archeologický výzkum, jehož hlavní objem prací byl realizován v měsících duben a květen. Výzkum Jihomoravského muzea ve Znojmě, p. o. nepřímo navázal na drobnou akci pracovníků Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., z roku 2005 (Čížmář 2006, 140). Během záchranného archeologického výzkumu se podařilo prozkoumat skrytou plochu o velikosti necelého 1 ha. Na ploše bylo zachyceno přes sto objektů spadajících do doby bronzové.

Jedním z nečekaných objevů se stala dvojice únětických komorových hrobů (obj. 608/H801 a 609/H802). V obou případech bylo možné pozorovat, zejména na stavu koster, druhotné zásahy. I přes „vykradení“ hrobů se z nich podařilo vyzvednout několik celých nádob, kostěné šídlo a pár kovových artefaktů, z nichž za zmínku stojí dvě vlasové ozdoby se zpětnou klíčkou z měděného drátku potaženého elektronovým plechem z hrobu H802. Tyto dva osamocené hroby jsou patrně součástí většího, doposud neznámého pohřebiště, které by mohlo mít souvislost s nedalekým, stejně datovaným sídlištěm (Humpola 2014, 29; Podborský, Vildomec 1972, 159).

Vedle pohřebiště únětické kultury se na lokalitě podařilo zachytit i část sídliště věteřovské skupiny, a to její starší i klasické fáze. Mezi objekty převažovaly typické zásobnice. Z běžných nálezů vybočuje pouze odkrytý relikv stávkové konstrukce (obj. 600–602) doplněné soustavou kúlových jamek. Na nároží stavby je navázán žlab (obj. 577) zatím nejasné funkce (obr. 2). Vzhledem k tomu, že se na lokalitě nachází také osídlení ze střední doby bronzové, nelze stoprocentně vyloučit příslušnost stavby ke středodunajské mohylové kultuře. Jinou situací, která vybočuje nad rámec běžných nálezů, je objev ženské lebky se zhojeným sečným zraněním. Lebka se nacházela na dně většího věteřovském hliníku (obj. 603).

Největší objekt (obj. č. 501) odkrytý v poloze „Sad u nádraží“ můžeme přiřadit středodunajské mohylové kultuře. Z rozměrného hliníku se podařilo zdokumentovat část o velikosti 16×14 m. Zbylá část zabíhá na sousední parcelu č. 622/2, která nebyla dotčena výzkumem. Objekt obsahoval velké množství keramického materiálu, několik kusů kostěné industrie, parohovou bočnici a několik předmětů z bronzů.

David Rožnovský